

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 19.12.2007
KOM(2007) 823 v konečném znění

SDĚLENÍ EVROPSKÉ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o postupu Společenství v oblasti lovu velryb

SDĚLENÍ EVROPSKÉ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o postupu Společenství v oblasti lovu velryb

Úvod

Extenzivní lov velryb a zhoršení životního prostředí vážně poškodily populace mnoha velryb. Mezinárodní úsilí o záchranu a řízení populací velryb pod vedením Mezinárodní velrybářské komise (International Whaling Commission – IWC) – je oslabováno v důsledku nekonečných debat mezi státy, které jsou pro lov velryb, a těmi, které jsou proti němu. Evropské unii se zatím nepodařilo použít svůj diplomatický vliv v rámci IWC zejména proto, že neexistuje koordinovaný a schválený postoj Společenství.

Tímto sdělením chce Komise po zhodnocení stávající situace v ochraně velryb v rámci EU i v mezinárodním měřítku zdůraznit, že je třeba, aby EU v mezinárodní velrybářské politice jednala jako jednotný významný subjekt. EU by se měla řídit cílem zajistit vytvoření účinného mezinárodního právního a správního rámce na ochranu velryb a jeho řádné prosazování.

1. MEZINÁRODNÍ VELRYBÁŘSKÁ KOMISE

1.1. Souvislosti

1. Velryby, jakož i delfini a sviňuchy, náleží do řádu kytovců (*Cetacea*). Existuje 13 druhů „velkých velryb“, jako jsou např. plejtvák obrovský, plejtvák myšok, keporkak, velryba grónská, vorvani, plejtvák malý atd., a dále 68 druhů menších velryb a delfinů. Druhy velryb, zejména velké velryby, se v Evropě a severních oceánech loví od středověku, později v Americe a dalších oblastech světa, včetně antarktické oblasti. Zatímco maso velryb se v některých oblastech světa používalo jako potravina, další důležité produkty z velryb, jako kostice a zejména tuk, se používaly jako palivo a do olejových strojů. Lov velryb dosáhl vrcholu v 50. a 60. letech 20. století, kdy byly každoročně odloveny desítky tisíc velryb. V důsledku tohoto extenzivního lovu velryb byly mnohé populace v polovině minulého století vážně poškozeny. Další vážné hrozby pro velryby kromě toho vyplývají ze zhoršování životního prostředí včetně změny klimatu a z vedlejších rybářských úlovků.
2. Mezinárodní velrybářská komise (IWC) je mezinárodní organizace odpovědná za ochranu a řízení populací velryb. Byla zřízena na základě Mezinárodní úmluvy o regulaci velrybářství (dále jen „úmluva“), podepsané ve Washingtonu D.C. dne 2. prosince 1946. S ohledem na rostoucí a rozvíjející se velrybářské odvětví v té době bylo cílem úmluvy „zajistit náležitou ochranu populacím velryb, a umožnit tak řádný rozvoj velrybářského odvětví“.

3. Členy IWC mohou být pouze vlády, které k úmluvě přistoupily. V posledních letech počet stran úmluvy rychle stoupal a dosáhl čísla 77, z čehož 20¹ jsou členské státy EU. Evropská komise neustále doporučuje těm členským státům, které ještě nejsou stranami úmluvy, aby se k úmluvě připojily.
4. Evropské společenství má status pozorovatele. V roce 1992 přijala Komise návrh na jednání o přistoupení Společenství k úmluvě². Rada však zatím nepodnikla žádné další kroky ohledně tohoto návrhu.
5. IWC má podle potřeby přezkoumávat a revidovat opatření stanovená v rozpisu úmluvy, kterým se řídí lov velryb na celém světě. Tento rozpis je připojen k úmluvě jako příloha, je však definován jako její nedílná součást, a je proto pro smluvní strany závazný. V praxi to znamená, že úmluva sice stanoví obecný právní a správní rámec, ale podrobné předpisy pro lov velryb s ohledem na zachování a využívání zdrojů velryb stanoví rozpis. Opatření rozpisu mimo jiné stanoví úplnou ochranu některých druhů velryb, přesně vymezuje některé oblasti jako útočiště velryb, stanoví omezení počtu a velikosti velryb, které je možné lovit, určuje období lovu, koordinuje vědecký výzkum (včetně problematiky životního prostředí) a sběr údajů. Změny rozpisu vyžadují tříčtvrtinovou většinu smluvních stran a nabývají platnosti do 90 dnů pro všechny strany, které proti nim nevznesly námitky. Na tomto základě byl rozpis změněn na zasedání IWC v roce 1982, kdy byl doplněn nový odstavec, kterým se zavádí moratorium na komerční lov velryb.
6. IWC se schází jednou za rok. V letech 2006 a 2007 se zasedání konala ve Svatém Kryštofu a Nevisi a v Anchorage na Aljašce.
7. Na žádost stockholmské Konference OSN o životním prostředí v roce 1972 IWC dále přijala v roce 1982 moratorium na komerční lov velryb, které je v platnosti od roku 1985. Přijetím tohoto opatření IWC zohlednila nejistotu poznatků v oblasti vědeckých informací o populacích velryb a obtížnost získávání požadovaných údajů³.
8. Jednou z hlavních důležitých otázek projednávanou na zasedáních IWC v posledních letech je, zda se populace velryb již obnovily natolik, aby mohlo být moratorium na komerční rybolov řízeným způsobem zrušeno.
9. Potřeba vypracovat nové cíle a postupy řízení byla uznána při zahájení diskusí v rámci IWC o budoucím řízení komerčního lovu velryb po vstupu moratoria v platnost. Proto byla zahájena práce na vytvoření nového postupu řízení (Revised Management Procedure – RMP). Tento nový postup řízení měl stanovit omezení odlovu na základě vědeckých údajů o populacích velryb. Postup byl přijat v roce 1994, vzhledem k pokračující práci na novém režimu řízení (Revised Management Scheme – RMS) však nebyl dosud uplatněn. Úkolem RMS je zajistit dodržování

---

¹ Belgie, Česká republika, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovenská republika, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko.

² Sdělení Komise Radě týkající se zachování velryb v rámci IWC (KOM(92) 316). Příloha uvedeného sdělení obsahuje předlohu rozhodnutí, kterým se Komise zmocňuje k jednání jménem Společenství o protokolu s cílem změnit úmluvu tak, aby umožnila účast ES.

³ V textu rozpisu se píše: Odst. 10 písm. e) „Aniž jsou dotčena ostatní ustanovení odstavce 10, omezení odlovu pro usmrcování velryb všech populací pro komerční účely pro rok 1986 u pobřeží a pro období 1985/1986 na otevřeném moři a dále se rovná nule. Toto ustanovení bude podle nejlepších vědeckých poznatků přezkoumáno a nejpozději do roku 1990 komise provede komplexní hodnocení účinků tohoto rozhodnutí na populace velryb a zváží změny tohoto ustanovení a stanovení jiných omezení odlovu.“

předpisů IWC. V této souvislosti by měl zahrnovat celou řadu kontrolních opatření. Byly vzneseny otázky týkající se přítomnosti mezinárodních pozorovatelů na plavidlech, ověřování v rámci boje proti nezákonnému nehlášenému lovu velryb, opatření k dodržování předpisů, rozdělení nákladů na kontrolní opatření, možnosti volby zrušení moratoria za určitých podmínek (např. omezení odlovů pouze na výlučné hospodářské oblasti), ohledů na dobré životní podmínky zvířat a mezinárodní kontroly lovu velryb pro vědecké účely. Důkladná práce na RMS je však obtížná a rozporuplná a zatím nepřinesla žádné konkrétní výsledky. Plenární zasedání IWC v roce 2006 poprvé přiznalo, že jednání o RMS s konečnou platností ztroskotala. Z dlouhodobého hlediska závisí budoucnost IWC do značné míry na nalezení řešení otázek, o nichž se jedná v souvislosti s RMS.

1.2. Výjimky z moratoria

10. Moratorium na komerční lov velryb se netýká lovu prováděného místními obyvateli, který je podle stávajícího režimu IWC povolen Dánsku (pouze pro Grónsko, plejtvák myšok a plejtvák malý), Ruské federaci (pouze pro Sibiř, plejtvákovec šedý), Svatému Vincenci a Grenadinám (keporkak) a USA (pouze pro Aljašku, velryba grónská; a příležitostně pro stát Washington, plejtvákovec šedý). IWC od počátku uznávala, že lov prováděný místními obyvateli pro obživu (ASW) je jiné povahy než komerční lov velryb. Je odpovědností vlád jednotlivých států, aby poskytly Mezinárodní velrybářské komisi důkazy o kulturních a existenčních potřebách svých obyvatel. Mezinárodní velrybářská komise stanoví limity odlovu populací, které jsou loveny pro obživu místními obyvateli, na dobu pěti let na základě vědeckých poznatků.
11. Úmluva umožňuje stranám vznášet námitky⁴ proti závazným rozhodnutím, jako je např. moratorium. Norsko a Island nejsou moratoriem vázány, protože vznesly námitku/výhradu, a pokračují v lovu velryb podle své úvahy.
12. Úmluva rovněž umožňuje stranám lovit velryby bez zvláštního povolení IWC podle zvláštního povolení uděleného vnitrostátními orgány pro tzv. „účely vědeckého výzkumu“. Právo vydávat tato zvláštní povolení je zakotveno v článku VIII úmluvy z roku 1946⁵. Podle úmluvy musí strany podávat návrhy na přezkum, s konečnou platností však rozhodne každá strana sama, zda zvláštní povolení vydá, nebo nevydá. Toto právo je nadřazené všem ostatním předpisům komise, včetně ustanovení o moratoriu a útočištích. Některá zjištění nasvědčují tomu, že ne všechny usmrcené

---

⁴ Postup pro vznášení námitek (čl. V odst. 3 úmluvy) je předmětem značné kritiky, neboť činí IWC „bezzubou“, ale bez něho by úmluva pravděpodobně nikdy nebyla podepsána. Bez tohoto práva by kromě toho jakákoli vláda měla i přesto možnost od úmluvy odstoupit, a nebyla by tak vázána žádnými přepisy.

⁵ Ustanovení čl. VIII odst. 1-3:1. „Aniž je dotčeno jakékoli ustanovení této úmluvy, může vláda kterékoli smluvní strany poskytnout svým občanům zvláštní povolení opravňující tohoto občana k usmrcení, lovu a zpracování velryb pro účely vědeckého výzkumu, s omezením např. množství a za dalších podmínek, které vláda smluvní strany považuje za vhodné, a toto usmrcení, odlovení nebo zpracování velryb v souladu s ustanoveními tohoto článku je vyňato z působnosti této úmluvy. Vláda každé smluvní strany oznámí okamžitě komisi všechna tato oprávnění, která poskytla. Vláda každé smluvní strany může kdykoliv toto zvláštní povolení, které vydala, zrušit. 2. Všechny velryby ulovené s tímto zvláštním povolením musí být, pokud je to proveditelné, zpracované a s výslednými produkty musí být naloženo v souladu s pokyny vydanými vládou, která povolení vydala. 3. Vláda každé smluvní strany předává orgánu, který může ustanovit komise, pokud je to možné, a v maximálně ročních intervalech vědecké informace, které tato vláda získala, pokud jde o velryby a lov velryb, včetně výsledků výzkumu prováděného podle odstavce 1 tohoto článku a článku IV.“

velryby jsou v některých zemích používány pouze k vědeckým účelům. Zdá se, že Japonsko (a do jisté míry i Island) provádí „vědecké“ programy, většinou v Antarktidě, a maso velryb potom uvádí na vnitrostátní trhy.

V důsledku velkého rozsahu všech těchto výjimek nemá moratorium na velrybářskou politiku Japonska, Norska a Islandu v podstatě žádný vliv.

1.3. Současný stav – komerční lov velryb

13. Navzdory moratoriu na „komerční lov velryb“ lov velryb pokračuje na základě výše popsaných výjimek ve značném rozsahu. Od období 1985/1986, kdy moratorium na komerční lov velryb vstoupilo v platnost, bylo na základě různých výjimek usmrceno více než 29 000 velryb a roční úlovky se zvýšily. Celkové odlovy uvedených čtyř zemí, na které se vztahuje výjimka o lovu velryb místními obyvateli pro obživu, jsou nižší⁶. V letech 1985 až 2005 činily odlovy na základě této výjimky podle informací zveřejněných IWC přibližně 6 788 velryb.

Odhaduje se, že Norsko v období 2005/2006 odlovilo 639 plejtváků malých a v současné době zvažuje podstatné zvýšení odlovů v příštích letech. Japonsko vydává povolení k vědeckým účelům každoročně od roku 1987. V roce 2007 se povolení týkala asi 850 antarktických plejtváků malých, 10 plejtváků myšoků, 220 obecných plejtváků malých, 50 plejtváků Brydeových, 100 plejtváků sejvalů a 10 vorvaňů. Island obnovil lov velryb pro vědecké účely v roce 2003 a komerční lov velryb v roce 2006⁷. Od zahájení islandského vědeckého programu v roce 2003 bylo odloveno celkem 161 obecných plejtváků malých. V roce 2006 kromě toho Island oznámil, že povolí odlov 9 plejtváků myšoků⁸ a 30 obecných plejtváků malých pro komerční účely.

14. Dvojitý mandát IWC, který spočívá jednak v řízení lovu velryb, jednak v jejich zachování, vedl k tomu, že v průběhu let vznikla dvě extrémně polarizovaná stanoviska mezi státy, které jsou pro lov velryb, a státy, které jsou proti němu. Tato neřešitelná situace ohrožuje mezinárodní spolupráci a brání pokroku v úsilí o dosažení účinné ochrany druhů velryb. Státy, které jsou pro lov velryb, usilovaly o podporu podobně smýšlejících zemí pro dosažení nezbytné většiny, která by umožnila zrušit moratorium na komerční lov velryb. Na výročním zasedání ve Svatém Kryštofu a Nevisi v roce 2006 tyto země získaly těsnou většinu, která vedla k přijetí prohlášení na podporu „udržitelného využívání velryb“, což je většinou označení pro vyčerpávající využívání neboli komerční lov velryb. Toto prohlášení bylo znepokojivé a přimělo Komisi, aby urychleně předložila tuto věc Radě k projednání⁹ a zároveň vyzvala členské státy, aby se staly členy IWC.
15. Rovněž Japonsko po několika letech navrhuje rozhodnutí umožňující lov některých druhů velryb v malém rozsahu při pobřeží¹⁰. Tyto návrhy, jejichž cílem je změnit závazný

---

⁶ Kvóty na období 2008–2012 jsou uvedeny ve zprávě předsednictva z 59. zasedání IWC na adrese <http://www.iwcoffice.org>.

⁷ Island vystoupil z IWC v roce 1992 s prohlášením, že moratorium už není zapotřebí, v roce 2002 se však do IWC vrátil s výhradou moratoria. Ve svém prohlášení o setrvání v IWC Island uvedl, že do roku 2006 neobnoví komerční lov velryb.

⁸ Plejtváci myšoci jsou uvedeni na červené listině ohrožených druhů Světového svazu ochrany přírody IUCN.

⁹ Diskuse na zasedání Rady pro životní prostředí dne 20. února 2007 a ve Výboru stálých zástupců (Coreper) dne 28. března a 2. května 2007.

¹⁰ Viz např. souhrnné zprávy IWC za roky 2006 a 2007.

rozpis, zatím nezískaly požadovanou podporu¹¹. Taková změna by znamenala částečné obnovení komerčního lovu velryb¹² a znovu by otevřela jednání o kvótách.

2. OCHRANA VELRYB PODLE PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ SPOLEČENSTVÍ

16. Podle čl. 174 odst. 1 Smlouvy o ES je jedním z cílů politiky Společenství v oblasti životního prostředí podpora opatření na mezinárodní úrovni, čelících regionálním a celosvětovým problémům životního prostředí. Ta se vztahuje i na ochranu živočišných druhů, jako jsou velryby, na celosvětové úrovni.
17. Evropské společenství má proto skutečný zájem na ochraně velryb a jiných kytovců a zavedlo právní předpisy, které zajišťují vysokou úroveň ochrany zejména v rámci politiky Společenství v oblasti životního prostředí.
18. Směrnice o ochraně přírodních stanovišť¹³ uvádí na seznamu v příloze IV všechny druhy kytovců. Všechny druhy velryb jsou přísně chráněny před úmyslným vyrušováním, odchycem nebo usmrcováním ve vodách Společenství. Směrnice rovněž zakazuje držení a chov, dopravu a prodej nebo výměnu jedinců odebraných z volné přírody. Tento předpis neumožňuje obnovení komerčního lovu velryb u žádné populace, která se zcela či částečně nachází ve vodách Společenství. Vzhledem k migrační povaze populací velryb je jasné, že cílů směrnice o ochraně přírodních stanovišť lze plně dosáhnout pouze tehdy, bude-li vytvořen srovnatelný mezinárodní právní a správní rámec.
19. Nařízení, kterým se provádějí ustanovení Úmluvy o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) v Evropském společenství, zakazuje dovoz kytovců do Společenství k převážně komerčním účelům¹⁴. Tuto vysokou úroveň ochrany dále podporují strategie ES pro mořské prostředí¹⁵ a navrhovaná směrnice o mořské strategii¹⁶, která posílí ochranu velryb ve Společenství, neboť přispěje k celkovému úsilí o dosažení dobrého stavu životního prostředí v našich oceánech a mořích.

Konečným cílem politiky Společenství v oblasti životního prostředí, pokud jde o velryby, je dosáhnout jejich nejpřísnější ochrany. Výše uvedené právní předpisy v oblasti životního prostředí zajišťují nejvyšší úroveň ochrany na základě důsledné harmonizace pravidel.

Kromě toho má Společenství v rámci společné rybářské politiky (SRP) výlučnou pravomoc v oblasti zachování biologického bohatství moře¹⁷. Kytovci jako „živá zvířata“ spadají do působnosti přílohy I Smlouvy o ES a vztahují se na ně články 33

---

¹¹ Ke změnám rozpisu je zapotřebí podpora tří čtvrtin smluvních stran (čl. III odst. 2 úmluvy).

¹² Jak často zdůrazňují ostatní strany, např. Austrálie (v souhrnné zprávě za rok 2006) a Spojené království (v ústní intervenci v roce 2007).

¹³ Směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

¹⁴ Nařízení (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, Úř. věst. L 61, 3.3.1997, s. 1. Nařízení Rady (EHS) č. 348/81 o společných pravidlech pro dovoz produktů z velryb a ostatních kytovců navíc umožňuje dovoz stanovených produktů, pouze pokud nejsou používány ke komerčním účelům.

¹⁵ Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: Tematická strategie ochrany a zachování mořského prostředí, KOM(2005) 504 v konečném znění.

¹⁶ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky, KOM(2005) 505 v konečném znění.

¹⁷ Viz např. věc C-141/78, Sb. rozh. 1979, s. 2923, bod 6 a věc C-804/79, Sb. rozh. 1981, s. 1045, bod 17.

a 38 Smlouvy¹⁸. Nařízení Rady o zachování a udržitelném využívání rybolovných zdrojů v rámci společné rybářské politiky¹⁹ kromě toho stanoví, že oblast působnosti SRP se vztahuje na zachování, řízení a využívání živých vodních zdrojů. Na tomto základě uzavřelo Společenství dohody o rybolovu týkající se částečně nebo výlučně mořských savců²⁰. Podobně se kytovci zabývají sekundární právní předpisy přijaté v rámci SRP zaměřené na plnění mezinárodních závazků uzavřených v rámci dohod o rybolovu a zabývající se ochranou velryb na volném moři²¹.

20. Na základě článku 6 Smlouvy o ES jsou požadavky na ochranu životního prostředí zahrnuty do vymezení a provádění SRP. Dobrým příkladem tohoto přístupu je nařízení č. 1967/2006 o opatřeních pro řízení udržitelného využívání rybolovných zdrojů ve Středozezemním moři. Pokud jde o kytovce, rozšiřuje toto nařízení na volné Středozezemní moře přísnou ochranu, kterou ve vodách Společenství již umožňuje směrnice o ochraně přírodních stanovišť²².
21. Cílem těchto legislativních opatření přijatých Evropským společenstvím je zajistit nejvyšší úroveň ochrany velryb. Nebudou úspěšná, jestliže je Společenství nepodpoří souvisejícími mezinárodními opatřeními zaměřenými rovněž na zajištění účinného mezinárodního právního a správního rámce na ochranu velryb.
22. Protože v současné době neexistuje strategický přístup, a dokonce ani společný názor na lov velryb, musí EU využít svou politickou a hospodářskou sílu, aby mohla čelit vlivu předních velrybářských zemí na velrybářské a rybolovné politiky jiných zemí, zejména v africké, karibské a tichomořské oblasti (AKT). Stanovisko Společenství by například umožnilo zařadit otázku lovu velryb na program jednání pravidelných setkání na mnohostranné úrovni (např. všeobecného systému preferencí (GSP), v rámci dohody z Cotonou) nebo na dvoustranné úrovni (např. prostřednictvím delegací Komise).
23. Podobně by EU mohla více spolupracovat s Norskem a Islandem, dvěma sousedními státy, které pokračují v lovu velryb v blízkosti vod Společenství²³, aby se pokusila ovlivnit jejich politiku týkající se velryb. Tato situace, pokud nedojde k její změně, pravděpodobně ovlivní stav populací velryb chráněných směrnicí o ochraně přírodních stanovišť. Úsilí Společenství by rovněž mohlo přispět k přenesení ochrany atlantických populací velryb více do středu diskuse v IWC. To by mohlo doplnit dlouhodobé a zásadní diskuse na jižní polokouli (japonský vědecký program v Antarktidě, navrhované útočiště v jižním Atlantiku atd.).

---

¹⁸ Viz čl. 32 odst. 3 Smlouvy o ES.

¹⁹ Nařízení Rady (ES) č. 2371/2002, Úř. věst. L 358, 31.12.2002, s. 59.

²⁰ Viz např. rozhodnutí Rady 2005/938/ES o schválení Dohody o mezinárodním programu na ochranu delfinů jménem Evropského Společenství, Úř. věst. L 348, 30.12.2005, s. 26.

²¹ Viz nařízení Rady (ES) č. 973/2001, kterým se stanoví určitá technická opatření pro zachování některých populací vysoce stěhovavých druhů, Úř. věst. L 137, 19.5.2001, s. 1; a nařízení Rady (ES) č. 1936/2001, kterým se stanoví kontrolní opatření pro rybolov některých populací vysoce stěhovavých ryb, Úř. věst. L 263, 3.10.2001, s. 1.

²² Úř. věst. L 36, 8.2.2007, s. 6. Viz bod odůvodnění 9 a čl. 3 odst. 1 o chráněných druzích v souvislosti s čl. 1 odst. 1 týkajícím se oblasti působnosti (která se vztahuje na volné Středozezemní moře, mimo oblast působnosti směrnice o ochraně přírodních stanovišť).

²³ Norsko a Island vytvořily regionální řídicí organizaci pro savce (Severoatlantickou komisi pro mořské savce – North Atlantic Marine Mammal Commission). Směrnice o ochraně přírodních stanovišť není součástí přílohy o životním prostředí Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

24. Aby bylo možné tyto otázky řešit co nejúčinněji, je potřeba, aby EU zaujala stanovisko. Jeho neexistence na důležitém mezinárodním fóru, kde se jedná o otázkách spadajících do pravomoci Společenství, jako je IWC, je nepřirozená a je třeba se jí zabývat.
25. Nedávno přijatá námořní politika pro Unii²⁴ uznává, že integrovaný přístup k evropské námořní problematice se musí projevit v kontaktech EU s mezinárodními subjekty. Aby tedy bylo možné co nejúčinněji řešit námořní problematiku, a to i pokud jde o velryby, bude Komise usilovat o podporu koordinace evropských zájmů a soudržnosti evropského postoje na klíčových mezinárodních fórech.
26. V souladu se zásadou jednoty při vnějším zastupování Společenství je důležité, aby se členské státy v rámci diskusí v Radě při přípravě na příští zasedání IWC dohodly na postoji EU. Vzhledem k omezením vyplývajícím ze skutečnosti, že Společenství má status pozorovatele, a v souladu se zásadou loajální spolupráce uvedené v článku 10 Smlouvy o ES, vyjádří členské státy tento postoj tak, že budou v IWC jednat společně v zájmu Společenství²⁵. Rovněž je nezbytné, aby zbývajících 7 členských států, které ještě nejsou stranami IWC, urychlilo svůj přístupový proces. To by posílilo těsnou většinu, která je proti lovu velryb, znovu nabytá na zasedání IWC v roce 2007.

3. ZÁVĚR

27. Zákaz komerčního lovu velryb vydaný IWC s cílem zajistit obnovení populací velryb je v souladu s cíli politik Společenství. Avšak zatímco ochrana je nedílnou součástí systému Společenství, na mezinárodní úrovni tomu tak není.
28. Protože v důsledku výhrad a námitek nelze zákaz účinně uplatňovat a protože nejsou k dispozici vhodné právní předpisy pro vědecký lov velryb, který probíhá mimo jakýkoli odpovídající mezinárodní právní a správní rámec pro řízení, dochází k oslabování účelu moratoria na komerční lov velryb²⁶.
29. Jakékoli dlouhodobé řešení v zájmu lepší regulace lovu velryb by se v zásadě mělo týkat bez výjimky všech velrybářských činností, které v současné době probíhají pod různými právními hlavičkami úmluvy, ať už jde o komerční lov velryb, lov pro vědecké účely, lov prováděný na základě námitek (Norsko) nebo výhrady (Island), nebo o lov velryb prováděný místními obyvateli pro obživu. Je potřeba se zabývat i takovými otázkami, jako je režim důsledného dodržování, sledování a oznamování atd.
30. Obecným dlouhodobým cílem Společenství by tak mělo být zajištění účinného mezinárodního právního a správního rámce pro důslednou ochranu velryb. V tomto ohledu by Společenství mělo podporovat posilování spolupráce v rámci IWC a její účinnost. Mělo by zhodnotit, mimo jiné na základě neocenitelných odborných

---

²⁴ KOM(2007) 575.

²⁵ Spojené věci 3,4 a 6/76 Kramer, body 42 a 45, stanovisko Soudního dvora ze dne 19. března 1993, 2/91, bod 37, věc C-266/03, Komise v. Lucembursko, body 57 a 58, a věc C-433/03, Komise v. Německo, body 63 a 64.

²⁶ Jak zdůraznilo několik stran, podmíněnost návrhu Japonska předloženého na zasedání IWC v roce 2007, podle kterého by úměrně snížilo svůj současný odlov velryb pro „vědecké účely“, bude-li přijata jím navrhovaná změna lovu velryb v malém rozsahu při pobřeží, potvrzuje souvislost mezi všemi velrybářskými činnostmi. Pokud jde o skutečný vědecký výzkum, jiné země trvají na používání metod, které nevyžadují usmrcení.

poznatků z členských států, práci, která byla dosud vykonána při přípravě RMP a RMS, jakož i minulé návrhy na překlenutí neshod mezi stranami úmluvy s ohledem na pozitivní úlohu, kterou by mohlo sehrát při řešení patové situace v IWC.

31. Pouze tehdy, budou-li postupovat společně a podílet se na vývoji stanoviska Společenství, mají členské státy EU naději, že se jim podaří zajistit vývoj a prosazování vhodného a důsledného mezinárodního právního a správního rámce pro ochranu velryb. Za tímto účelem Komise předkládá Radě návrh příslušného rozhodnutí.